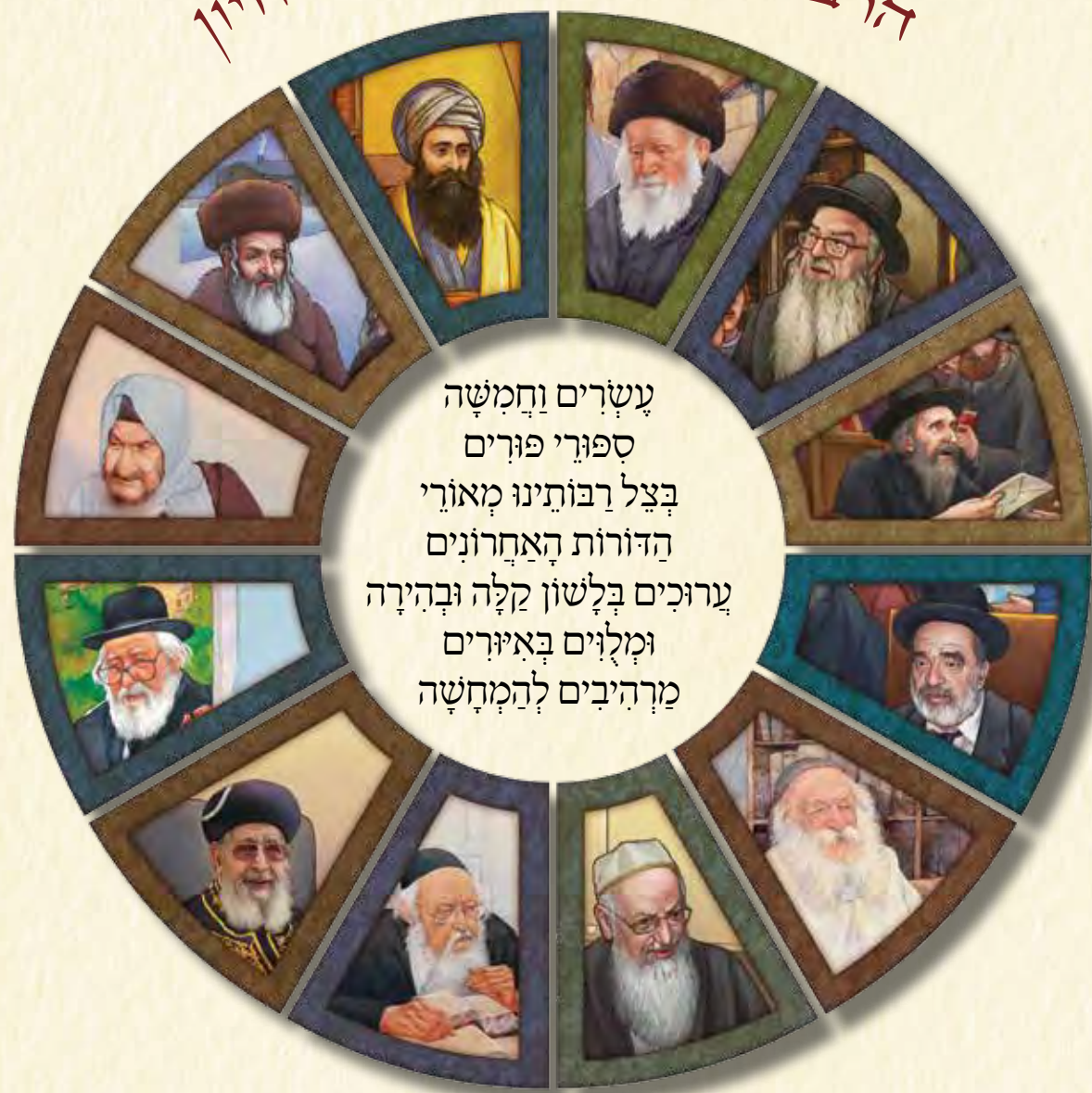

כּוֹבֵא מוֹעֵד

הרב אברהם ונעמה אוהיון

פּוֹרִים

זכות הלימוד מספר זה תעמוד
לזכותה ולהצלחתה של ש"ב היקרה והחשובה
המשכלת ביראת ה'
מרת **סיגל אוהיון** תחי' בת קלוּדִין תחי'
ימלא ה' כל משאלות ליבה לטובה ולברכה
לאורך ימים ושנים טובות
ותזכה לזיווג הגון משורש נשמתה במהרה
מתוך בריאות, הרחבת הדעת
ונהורא מעליא, אמן

זכויות

עריכת לשון:
הרב שאול עובדיה פתיה
ומירי הילסון
הגהות לשון וניקוד:
יהודית הירשמן
הגהות לשון ותוכן:
הרב מאיר ארלנגר
ציורים:
דבורה קוטובסקי
ציור העטיפה:
דבורה קוטובסקי
עימוד ועיצוב:
שרה איטה
ניהול גרפי:
אברהם אוהיון

© כל הזכויות שמורות

הודיה • בן דוד
להוצאה לאור
ספרי הודיה בן דוד

נדפס בישראל פורים התשע"ז
אין להעתיק או להפיץ ספר זה
או קטעים ממנו בשום צורה
ובשום אמצעי אלקטרוני או מכני
לרבות צילום והקלטה
ללא אישור בכתב מהמוציא לאור

Printed in Israel

סטודיו "יקרות"
מציע שירותי הוצאה לאור
מקצועיים ברמת גימור גבוהה:
כתיבה, הקלדה, עריכה, עריכת לשון, הגהות, ניקוד,
עימוד, עיצוב עטיפה, עיצובים גרפיים והדפסה.
לקבלת הצעה 050-4164-500

להזמנת כל ספרי
הרב אברהם אוהיון
ולמשלוחים
בכל רחבי הארץ:
050-4164-500

המלבי"ם

30 דיוקן תמורת דיוקן

"ענה כסיל כאולתו", אמר שלמה המלך, ורבותינו בארו כי הדברים אמורים במדה והתשובה תשתיק את הכסיל ותגדלו לחדל מדבריו המטפשים והרעים. ואכן, גדולי ישראל נחנו במדה רבה של חכמה, שנועדה, בין השאר, גם להשתיק כסילים ואוילים. ועל כך, בספור הבא.

רבי אלחנן סורקין

28 ענשם של חצופים

בין שמחה להוללות מבדיל קו דק, כך למדונו רבותינו. בחג הפורים אנו מצוים על שמחה עצומה, אולם בה בעת אנו מצוים להתבדל ולהתנער מכל זק של הוללות ופראות. ועל ענשם של מי שטשטשו את ההבדל החשוב, וגם הפריעו את בחורי ישראל מתלמודם, תקראו בספור הבא.

ה'בן איש חי'

10 ה'בן איש חי' וענישו

"כל הפושט יד - נותנים לו". ואולם, יש פשיטת יד גם מסוג אחר. זו היא פשיטת יד רוחנית, בה אנו מבקשים מבורא העולם שיחון אותנו בבניה, דעה והשכל, אהבת הבורא ויראת שמים. את כל זאת יכולים אנו לבקש בחג הפורים, ונודאי גם נענה, שהרי "כל הפושט יד - נותנים לו"...

רבי יוסף חיים זוננפלד

34 הגימטריא של הרב

חכמת התורה הנה "שכל אלקי". לפעמים נתקלים אנו בכך, כאשר גדולי ישראל עורכים לנגד עינינו חשבים ששכל אנושי אינו יכול לחשבם, במהירות בלתי נתפסת. בחשוב כזה נתקלו באי בית מדרשו של רבה של ירושלים, דוקא בשעה בה היה הרב נתון, לכאורה, תחת השפעת הייז...

הקאדי והסוחר

32 רקודו של החפור היהודי

פעמים רבות נמצאו יהודים פשוטים, שיצעו להתמודד עם רע לבם של גויים אימתניים. לרב, היו אלו פשוטי העם דוקא, שהשיבו מנה אחת אפים לאותם גויים רעי לב, וגרמו להם לחשב פעמים לפני שהעזו להתעלל שוב ביהודים. כזה היה גם גורלו של מוכר כדי התרס שנהג לכנות את חמורו בשם 'הודי'...

רבי שלום שבדרון

14 מבכורות צאנו

מתנות לאביונים הנה אחת ממצוות הפורים. כלנו נוהגים לקיים אותה בהדור ובשמחה. אולם האם חשבנו פעם לתת חפץ אישי, משלנו, לעניים? ממעשיהם של גדולי ישראל אנו למדים, שמצות צדקה אינה מסתיימת עם תם המעות מן הכיס. גם חפץ אישי, או אפילו פריט לבוש יקר, יכול למלא את המטרה החשובה.

רבי אהרן יהודה לייב שטיינמן

12 שאלה אחת פחות

זהירות בעניני צדקה חשובה עד מאד. גבאי צדקה ידועים בגאמנותם ובזהירותם הרבה בעניני כספים. אולם אצל גדולי ישראל אנו למדים על צד נוסף לזהירות זו. לדון וחשבון שעתידי האדם למסור בעולם האמת, יש משמעות רבה בענין זה. והכל כדאי, כדי לחסוך שאלה אחת בעולם הבא...

רבי עובדיה יוסף

38 הקופיץ ששפח את מרן

ההלכה היא נר לרגלנו, על פיה מנהלים אנו את חיינו, ומכחה אנו קובעים מה מתר ומה אסור, מה לרחוק ומה לקרב. אצל גדולי ישראל נפר הדבר עוד יותר, כיצד חייבים הם חיי הלכה של ממש. גם בעצומה של המלח פורים, אין דעתם נתונה אלא לקיים ההלכה, על כל פריטיה ודקדוקיה...

הגאון מליפשיץ

36 חדושו של אליהו הנביא

אליהו הנביא מצוי בבית מדרשם של רבותינו. כך רואים אנו מכמה מעשים המובאים בגמרא, כאשר אליהו הנביא השמיע שמיעות בהלכה ונפגש עם חכמי ישראל. ברם, גם בדורות האחרונים זוכים גדולי ישראל לגלוי של אליהו הנביא, אם כי לפעמים הוא מסתיר את זהותו...

רבי איסר זלמן מלצר

18 פרישת הפרה

עינים חדה של גדולי הדור צופה למרחוק. חכמתם נפרת גם כאשר הם מצרפים פריט לפרט, ויוצאים מה בלבם של הבריות. הספור הבא עוסק במשלוח מנות 'תמים', שתכליתו התבררה לבסוף, ומננו למדים אנו על זהירותם של רבותינו בענין השחד, ועל חכמתם העמקה.

הרב יוסף מנדל

16 משלוח מנות לקב"ה

משלוחי המנות מעלים אצל כלנו תחושה מתקתקה. עטיפות צלופן שבקרובן ארוזים מיני ממתקים. אולם האם חשבנו פעם על משלוח מנות רוחני? כן, משלוח מנות רוחני שאנו יכולים לשלח, לא לשכח ממול, או לחבר מן הכתה, אלא לקדוש ברוח הוא? ובכן, מסתבר שיש דבר כזה...

רבי אברהם יהושע העשל

42 מדוע השתעשע הרב במצעות הזהב?

שכרה של כל מצוה נתן למקומה לפי ערכה בעיניו. אם המצוה חשובה בעיניו - קבל עליה שכר רב, ואם קלה היא בעיניו - גם שכרה יהיה מועט. אשר על כן, חובה מטלת עלינו, לחבב את המצוות ולקשרן, ואם יש צורך - נשנה גם את טבעינו ומדותינו לשם כך.

רבי זב נחום מביאלה

40 הבן שהאיר את העולם

העולם כלו אינו עומד אלא על התורה. את זאת יודעים אנו מקטנותנו. עלינו לדעת, כי בזמנים בהם יש רביון בלמוד התורה, זוכים העוסקים בתורה לסייעתא דשמיא מרבה עוד יותר, ולשכר כפול ומכפל. בזכות למוד התורה ביום פורים, למשל, זכה אחד מחכמי ישראל בבן שהאיר את העולם...

הגאון מליפשיץ-קלויזנבורג

22 "ונהפוך הוא" בל פרושים

בימי השואה הנוראה שררה חשכה גדולה בעם ישראל. לרגעים נדמה היה, כי הנה, הצורך הנורא מצליח לממש את זמנו. אולם בסופו של דבר נהפך הגלגל. הצורך נחל מפלה אחר מפלה, ועם ישראל גם והשתקם מתוך ההריסות. היה זה בבחינת "ונהפוך הוא", אותו חשה שארית הפלטה במוחש ממש...

רבי יצחק זילבר

20 ה'בן איש חי' וסטלין

המן לא היה הצורך היחיד שקם לעם ישראל. כמותו קמו אחריו, בדורות רבים, 'המנים' חדשים, שבקשו להשמיד, להרג ולאבד. אולם גם סופם של 'המנים' הללו היה כסופו של המן ממגלת אסתר, ורבים מהם קרסו ונפלו עוד קודם שהצליחו לבצע את זממם, כמו בספור שלפנינו.

הסבא ממשול

46 עורך הדין הפלאי

"צדקה תציל ממות", כך נאמר בכתוב. פשוטות הכתוב הנה, כי הצדקה מצילה ממות את העני שמקבל את המזון, אולם רבותינו למדונו, כי הצדקה מצילה ממות גם את הנותן, שכן ממועשה הצדקה נברא מלאך מליץ טוב, שעומד לימינו של האדם, ולפעמים אף נשלח לעולם הזה, כדי לסייע ולעזור...

הגאון מליפשיץ

44 משלוח מנות לרבי

ידוע הוא, כי לעתים רבות בוחרים גדולי ישראל להאציל את ברכתם על הזקוקים לכך בדרך סמויה ונסתרת. לעתים נשקע הדבר כתביעה וכשאלה שאינה במקומה, בעוד לאמתו של דבר טמונה בכך ברכה עצומה. אשרי מי שהולך בתמימות, מצית לדבריהם של גדולי הדור, ומושך עליו את הברכה בשלמותה...

רבי זב נחום מביאלה

26 פה לא פורים...

חג הפורים הוא חג קבלת התורה מאהבה. את זאת למדים אנו ממואמר הכתוב בגמלה: "קיימו וקבלו", כלומר, קיימו ישראל מה שכבר קבלו עליהם במעמד הר סיני. אצל גדולי ישראל נפר הדבר במדה רבה, כאשר התמדתם בתורה אינה פוסקת גם בעצומים של ימי חג הפורים. ועל כך, הספור הבא.

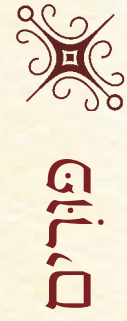

רבי אהרן יהודה לייב שטיינמן

24 אבק של שקר

המעשה שלפנינו אינו נוגע לפורים דוקא, אולם הוא התרחש בערב של חג הפורים, ומננו למדים אנו על זהירותם הרבה של גדולי ישראל בכל הנוגע למדת האמת. עבור גדולי ישראל, אפילו אבק השקר הוא כעור נורא, שיש להתרחק ממנו ולברח מפניו כמפני אש. ועל כך, הספור הבא.

הַקְדָּמָה

זוהו תפקידה וזו תכליתה של סדרת הספרים "כי בא מועד"! בספר זה, הראשון בסדרה, תוכלו לקרוא ספורים נדירים על רבותינו גדולי הדורות, ממזרח ומערב, והכל בנוגע לימי הפורים! הכל נסוב סביב החג, האוירה, העלילה, הדמויות, ואפילו הספרים הסמויים שבין השורות. וכמוכן, הכל בליווי אוירה המרהיבים של האמנית דבורה קוטובסקי.

חשיבות רבה נודעת לסדרת "כי בא מועד" עם הגיע ימי החגים, אולם לא רק. בכל ימות השנה יוכלו ילדינו למצא טעם והנאה בשעה של קריאת ספורים מרתקים על גדולי הדורות, ספורים בעלי מסרים נעלים המלוים באוירים מרהיבים. ואנו תפלה ותחנה, שיקים בנו במהרה בקיימינו מאמרו של דוד המלך: "אתה תקום תרחם ציון, כי עת לחננה כי בא מועד". אמן.

תודה למי שאמר והיה העולם על שסיע בידינו להוציא את הספר הראשון בסדרת "כי בא מועד" על חגי ומועדי השנה ועל שמסיע בעדנו זה שנים רבות לעסק בחנוך ילדי ישראל ברוח ישראל סבא. תודה לעורכי הלשון היחודיים והמקצועיים, הרב שאול עובדיה פתיה והגב' מירי הילסון. תודה לצירת האמנית המוכשרת הגב' דבורה קוטובסקי תודה לנקדנית המקצועית, הגב' יהודית הירשמן. תודה למוגיה ולמבקר המדקדק, הרב מאיר ארלנגר. תודה לגרפיקאית והמעמדת ברוכת הכשרים, הגב' שרה איטה. תודה כפולה לרעיית הכבודה, הסופרת והמחנכת הדגולה, על שהטתה כתף וכתבה עמי את הספר שלפניכם ועל אשר מסייעתני בכל עת, מרת נעמה אוהריון. ...תודה לבעלי היוצה, הסופר והמחבר האהוב על ילדי ישראל שזכני להיות שתפה ביצירת הספר החשוב הזה, הרה"ג ר' אברהם אוהריון.

פורים תש"ס - 5780
אברהם ואלנה אוהריון

במה מעורר תקנה הוא רצף הפולים הלכות מפסוקו של דוד המלך בתהלים (קב, יד): "אתה תקום תרחם ציון, כי עת לחננה כי בא מועד" ... אכן, מיחלים אנו בכל לבנו ובכל נפשנו, כי לפתע פתאם יבוא האדון אל היכלו ויגאלנו, ירחם את ציון ויחון את עירנו.

ברם, בצלילן המפלא של מלים אלו, "כי בא מועד" - חשים אנו גם בפעמי האביב המתקרב ועמו חג הפסח, "כי בא מועד" - מתרונו לבנו עם בוא הסתו, כאשר מתפוננים אנו לחג את חג הסוכות. "כי בא מועד" - הנה, הגיע זמן הדלקת נרות החנכה. "כי בא מועד" - חלפו להם שבועות שבועות ובאה העת לקבל את התורה. "כי בא מועד" - לקרא את המגלה, לברך על הגשמים, לעלות לציונו של רבי שמעון בר יוחאי... "כי בא מועד".

חגי ישראל ומועדי השנה הם העגנים הכפירים בהם אנו אוהזים. עם תם החג, אנו מצפים מייד לחג שאחריו. אוירת הקדשה, ההתעלות, השמחה המשפחתית, ההכנות לקראת החג והמנוחה שאנו זוכים לה בחג, כל אלו ממלאים את לבנו באשר ובחדנה, ובין לבין - בגעגועים ובצפיה...

ספורי החגים, בכך אין כל ספק, שגורים על לשונם של ילדינו. גם ילדי הגן יודעים לדקלם את עשר המכות, בקול מלא מתיקות, ואפילו להציג את אחשורוש הזועם ואת המן הצורה שלא לדבר על ספורי נס החנכה הנלמדים מדי שנה, בכל מסגרות הלימודים, ועל ספור יציאת מצרים וקבלת התורה אותם אנו ממחישים לילדינו בכל שנה ושנה, בחג הפסח, בחג הסוכות ובחג השבועות. ברם, לצד כל אלו, טרם ראתה אור סדרת ספרים ובה ספורים מחיי רבותינו, אודות חגי השנה ומועדי ישראל.

"כי בא מועד" ...

רבי שמואל צבי מקאליב

רבי צבי מיריטשוב

רבי בן ציון אבא שאול

דמויות העץ היבשות

את משלוחי המנות אנו מצוים לשלח לרעינו, כדי לספק את צרכיהם של העניים לסעודת פורים וכדי להרבות שמחה ואחווה בין איש לרעהו. אך עת קבלת משלוחי המנות הנה עת רצון, לחלות את פניהם של גדולי הדור שישפיעו מהודם על הדור ועל כה בספור הבא.

הגזרה שלא נתבטלה

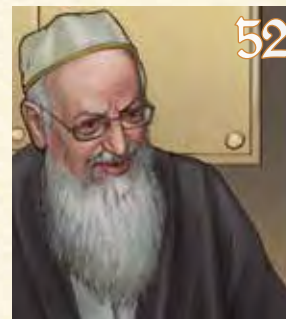
שמו של הקב"ה אינו מופיע במגלה משום שנס זה נעשה בהסתרת פנים. ומכל מקום, למדונו רבותינו, כל מקום שמזכר בו "המלך" במגלה, הפונה למלכו של עולם. ואכן, במהלה השנים נצלו גדולי ישראל את חג הפורים, לבטל גזרות ולמשה ישועות. והכל, בהסתרת פנים...

מדוע בקה הרב בן ציון

המן האגבי בחר לו דרך מיוחדת להציק בה לישראל. הוא לא היה מלך, אולם הוא היה קרוב לאזנו של המלך, ומפיון שפך הסית והדיח, עד שקבל את הרשות לגזר שמד ואבדון. יש כאלה, שמבלי לשים לב הולכים בדרך של המן, ועל כן יש לעוררם ולהזכיר להם מה היה עגשו של המן...

רבי שר שלום מקלי

רבי מרדכי אליהו

ה'חפץ חיים'

מקרא מגלה לשם שמים

הבדל גדול יש בקיום המצוות בין אדם גדול לאדם פשוט. אצל אדם פשוט, יש כולחמה פנימית, האם לקיים את המצווה לשם שמים או לשם פנאי, הנאה גשמית, וכדומה. אולם אצל אדם גדול, המולחמה הפנימית הנה בדרגות גבוהות בהרבה, האם לשמח על התענוג שבמצווה, או להקדיש גם את התענוג הזה לבורא העולם.

החרב שתקנה

בימי הפורים מוגיעים אנו למדרגות רמות ונשאות. שמחת החג רק מעצימה את תחושת קדשת היום, מקרבת אותנו לבורא ותרברך ומרומקמת את רוחנו. אולם גם כאשר אדם אוהז בפסקות רוחניות נעלות, אל לו לשכח את צרכיו הפעוטים של זולתו! וכמאמרו של אחד מגדולי ישראל: "הגשמיות של האלה, היא הרוחניות שלי!"

מי מותר על הזכות?

יום פורים הוא עת רצון, זאת ידוע לכל. יום פורים הוא כיום פורים, וקטן נתלה בגדול. אולם עלינו לדעת, כי גם את ההשגות הגדולות שאנו יכולים להשיג ביום פורים - עלינו לחבר לעולם המעשה. ועל ידי קבלה אחת משמעותית ביום פורים, נוכל לזכות לסייעתא דשמיא עצומה.